

Piotr Drab

Różne oblicza historii : Sprawozdanie z konferencji naukowej

Z Dziejów Regionu i Miasta : rocznik Oddziału Polskiego Towarzystwa Historycznego w Skarżysku-Kamiennej 4, 189-192

2013

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Sprawozdania

Piotr Drab

Różne oblicza historii. Sprawozdanie z konferencji naukowej

W dniu 26 października 2012 r. odbyła się, co podkreślić należy już po raz szósty, jesienna konferencja zorganizowana przez skarżyski oddział Polskiego Towarzystwa Historycznego. Tym razem miejscem spotkania miłośników historii naszego regionu nie była Miejska Biblioteka im. księdza profesora Włodzimierza Sedlaka, lecz Miejskie Centrum Kultury im. Leopolda Staffa w Skarżysku-Kamiennej. Sesja odbyła się na odnowionym patio, co umożliwiło udział większej liczbie zainteresowanych i stworzyło odpowiedni klimat do debaty.

Pierwszą część sesji zajęła dyskusja panelowa na temat *Stanu badań nad dziejami Skarżyska od średniowiecza do współczesności*, w której udział wzięli: prof. dr hab. Wojciech Iwańczak, dr hab. prof. Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach Beata Wojciechowska, dr hab. prof. UJK Grzegorz Miernik, dr Piotr Kardyś, dr Tadeusz Wojewoda, Krzysztof Zemeła, Marcin Medyński. Tytuł dyskusji nie był przypadkowy, albowiem w tym roku obchodzona jest dziewięćdziesiąta rocznica nadania praw miejskich Kamiennej (później Skarżysku-Kamiennej). Na tę okazję lokalne środowisko historyków wsparte posiłkami warszawskimi (prof. Romuald Schild) i radomskimi (dr Sebastian Piątkowski) przygotowuje monografię miasta. Podobnie jak w roku ubiegłym w charakterze prowadzącego dyskusję wystąpił redaktor „Echa Dnia” Mateusz Bolechowski, dobrze odnajdujący się w tej roli.

Jako pierwszy zabrał głos W. Iwańczak, przewodniczący Rady Naukowej *Rocznika Oddziału PTH w Skarżysku-Kamiennej „Z dziejów regionu i miasta”*, odnosząc się do ustaleń dotyczących stanu badań w zakresie historii miasta. W ocenie W. Iwańczaka stopień zaawansowania badań czyni zasadnym postulat opracowania i wydania monografii.

Kolejny uczestnik dyskusji, dyrektor II LO im. Adama Mickiewicza K. Zemela, nawiązał do tematu swojego artykułu dotyczącego stanu badań nad terenem Skarżyska-Kamiennej w okresie wczesnonowoczesnym. Zwrócił ponadto uwagę na problemy rozwoju hutnictwa w naszym regionie oraz wskazał na trudności w prowadzeniu badań nad epoką nowożytną, wynikające z rozproszenia źródeł po różnych archiwach.

Na duże trudności w prowadzeniu kwerendy skarżył się również P. Kardyś. W przypadku prowadzenia badań nad historią średniowiecza, problemem nie jest tylko rozproszenie źródeł, ale przede wszystkim ich brak lub niedostępność. Szczupłość zasobów archiwalnych, jak zauważył, stanowi prawdziwe wyzwanie dla mediewistów.

Na zupełnie inny problem zwrócił uwagę G. Miernik, zajmujący się historią Polski po II wojnie światowej. Ów problem można określić potoczным mianem „kłopot bogactwa”, a wynika on z ogromu zasobów archiwalnych dotyczących okresu Polski Ludowej. Brzmi to być może paradoksalnie, lecz jeżeli dostrzeżemy trudności w dotarciu do konkretnych informacji wynikające z tego powodu, argument wysunięty przez dyskutanta okaże się bardzo trafny. Historyk badający współczesne dzieje naszego kraju, a w tym przypadku regionalista zajmujący się wydarzeniami naszej „małej Ojczyzny”, musi nieraz przewertować kilkadziesiąt teczek aby dotrzeć do informacji, które naprawdę są interesujące. Poszukiwania takie są bardzo czasochłonne i nie zawsze przynoszą zamierzone rezultaty.

Na temat stanu badań na dziejami miasta Skarżyska-Kamiennej w okresie międzywojennym wypowiedział się T. Wojewoda. Podkreślił on ogromne znaczenie dwudziestolecia w historii naszego miasta. W tym czasie nabrały tempa procesy urbanizacyjne, spowodowane powstaniem Państwowej Fabryki Amunicji, zakładu, który wraz z koleją stał się głównym motorem napędowym rozwoju Skarżyska-Kamiennej.

Poruszony temat kolei rozwinął jego znawca, M. Medyński. Autor ważnej pracy „Miasto kolejarzy nad Kamienną” podkreślił znacze-

nie źródeł wywołanych oraz pamiątek rodzinnych przechowywanych w domach mieszkańców.

Jako ostatnia zabrała głos B. Wojciechowska. Wyraziła pochlebnią opinię na temat dobrej jakości prac badawczych, które mogą stać się podłożem do napisania monografii naszego miasta. Zwróciła ponadto uwagę na potrzebę badań historycznych nad obrzędowością i religijnością mieszkańców regionu skarżyskiego. Wiara i kultura duchowa są istotnym elementem ludzkiej egzystencji, i wymagają one szerszego opracowania.

Po przerwie ze swoim referatem zaprezentował się Paweł Kołodziejski, dyrektor Muzeum Przyrody i Techniki im. Jana Pazdura w Starachowicach. Na wstępie podziękował za zaproszenie do udziału w konferencji, co można uznać za zapowiedź szerszej współpracy środowisk regionalistów sąsiednich ośrodków miejskich – Skarżyska-Kamiennej i Starachowic. Właśnie tego sąsiedztwa, ale i pokrewieństwa dotyczył temat jego referatu: „*Nie jesteśmy tacy wyjątkowi. Rzecz o historii miasta przemysłowego*”. Referent omówił pokrótce rozwój przemysłowy obu miast oraz znaczenie w tym procesie dwóch wielkich mężów stanu, czyli Franciszka Ksawerego Druckiego-Lubeckiego i Stanisława Staszica. Wystąpienie zamknął pozornie retorycznym pytaniem: czy warto zajmować się historią regionalną? Według referenta tak, gdyż mimo wielu podobieństw między sąsiednimi ośrodkami można znaleźć daleko idące różnice świadczące o oryginalności i tożsamości danego regionu.

Jako kolejny referent wystąpił Marek Jedynek, pracownik Instytutu Pamięci Narodowej w Kielcach. Temat wystąpienia brzmiał intrygująco: „*Ks. Prof. Włodzimierz Sedlak w świetle dokumentów SB*”. Referent podkreślił, że materiały archiwalne dotyczące tematu, a przechowywane w zasobach IPN są nad wyraz skromne: zaledwie jedna teczka. Konkluzja wystąpienia była jednak jednoznaczna: brak jest jakichkolwiek dowodów na jakąkolwiek współpracę wybitnego uczonego z komunistycznym aparatem bezpieczeństwa.

Ostatnim merytorycznym punktem programu konferencji było wystąpienie Marka i Marcina Medyńskich. Panowie należący do dwóch pokoleń kolekcjonerów i pasjonatów lokalnej historii zaprezentowali bogate zbiory żelazek z XIX i XX w. W prywatnej kolekcji znalazły się żelazka kominowe napełniane węglem, z rozgrzewaną duszą, całe lane do stawiania na piecu. Najciekawszym eksponatem było

żelazko podróżne, rozgrzewane za pomocą alkoholu, oraz specjalne małe do prasowania mankietów i kołnierzyka u koszuli. Nieco żartobliwie można powiedzieć, że po sporej porcji teoretycznych rozważań (stan badań) uczestników konferencji uraczono historycznymi konkretami.

Coroczne spotkanie z historią Skarżyska-Kamiennej zamknął W. Iwańczak. Podsumowując zwrócił uwagę na ogromne znaczenie badań nad historią lokalną oraz potwierdził potrzebę wieloaspektowego spojrzenia na przeszłość. Słowem: dostrzegania *różnych obliczy historii*.